

Alina Budniak

"Klimat szkoły, klimat klasy", Erich Petlák, Warszawa 2007 : [recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 3-4 (44-45), 155-156

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Alina BUDNIAK

Recenzja książki: Erich Petlák, KLIMAT SZKOŁY, KLIMAT KLASY

Warszawa 2007; Wydawnictwo Akademickie „ŻAK”, ss. 123.

Każdy nauczyciel, który chce skutecznie wychowywać i nauczać, troszczy się o właściwe relacje z uczniami. Skuteczność oddziaływań nauczyciela zależy od wielu czynników: osobowości samego nauczyciela, jego stylu pracy, stosowanych metod... Jak pisze Erich Petlák, w dużej mierze zależy także od klimatu szkoły i klasy.

Prezentowana książka słowackiego profesora nie jest zebraniem i przedstawieniem teoretycznych poglądów na temat klimatu szkoły i klasy, lecz praktycznym poradnikiem dla nauczycieli i dyrektorów, którym zależy na poznaniu i badaniu środowiska szkoły, aby kształtować atmosferę uczenia się zgodnie z potrzebami tak uczniów, jak i nauczycieli.

Podstawowym warunkiem tworzenia pożądanego klimatu nauczania, powodzenia uczniów w ich pracy szkolnej jest – zdaniem E. Petláka – autentyczność nauczyciela, empatia, szczerść, akceptowanie każdego ucznia z jego indywidualnymi cechami i możliwościami. Dobry klimat klasy powstaje wówczas, gdy nauczyciel nie tylko naucza, kontroluje i ocenia, ale interesuje się problemami uczniów, ich trudnościami i stosownie do postawionej diagnozy pomaga, doradza, ukierunkowuje... Autor *Klimatu szkoły, klimatu klasy* stwierdza, że im bardziej nauczyciele są empatyczni, tym lepiej potrafią zrozumieć potrzeby i postawy uczniów, a rozumiejąc je, są w stanie kształtować pozytywny, sprzyjający aktywności uczenia się, klimat klasy.

Po przedstawieniu wstępnych rozważań na temat rozumienia pojęcia klimatu szkoły i opisie czynników oddziałujących na niego, Autor zwięźle charakteryzuje typy klimatu szkoły i klasy, wskazuje cechy, na podstawie których klimat ten jest oceniany (np. zaangażowanie nauczycieli, relacje w ich gronie, obciążenie pracą, dystans między dyrekcją a nauczycielami, sposób kierowania szkołą na poziomie szkoły czy zadowolenie uczniów z uczenia się, obiektywność oceniania, nowoczesne metody nauczania, dobra organizacja pracy, atrakcyjna działalność pozalekcyjna, metody komunikacji czy liczba i rozmieszczenie uczniów w klasie). W odniesieniu do każdego z elementów podawane są przykłady wpływu pozytywnego i negatywnego, co uzmysławia czytelnikom, jak złożonym procesem jest kształtowanie właściwych relacji w klasie i szkole.

W dalszej części publikacji zostały szerzej omówione typy nauczycieli i ich oddziaływanie na klimat klasy, zachowania uczniów decydujące o atmosferze w klasie i sposoby radzenia sobie z nimi przez nauczyciela, współpraca z rodzicami i innymi pracownikami szkoły. Bardzo przydatny dla praktyki pedago-

gicznej jest opis pozytywnego klimatu klasy i czynników, które nań się składają – szczególnie wykaz cech nauczycieli, ich sposób postępowania z punktu widzenia uczniów.

Klimat klasy i szkoły trzeba – zdaniem Autora – tworzyć stale, kreować i udoskonalać. Aby móc tego dokonać, należy wpraw, za pomocą odpowiednich metod badawczych, zdiagnozować go. W recenzowanej książce nie tylko zostały wymienione przydatne metody, lecz uwzględniono także przykładowe narzędzia badawcze, przydatne w badaniu opinii uczniów, nauczycieli, rodziców.

Klimat szkoły, klimat klasy Ericha Petláka jest książką, dzięki której można poznać i kształtować klimat szkoły i klasy, a to pomaga uczniom (którzy chętnie chodzą do „dobrej szkoły i dobrej klasy”, cieszą się z uczestnictwa w zajęciach), nauczycielom (którym dobre relacje międzyludzkie, zainteresowanie ich pracą pomagają w samorealizacji), pracownikom szkoły (współtworzącym jej klimat) i rodzicom (chętnie podejmującym współpracę ze szkołą, jeśli są z jej działań zadowoleni). Książka ta jest warta polecenia wszystkim tym osobom, którym zależy na poprawie funkcjonowania szkoły.